

РОЗВИТОК РИНКУ АВТОМОБІЛЬНИХ ЗАПЧАСТИН НА ПРИНЦИПАХ СИСТЕМНОСТІ

Ринок автомобільних запчастин України є складовою національної економічної системи, розвиток якого реалізує позитивні ефекти, що можуть бути реалізовані для стимулювання національної економіки. При цьому вітчизняні підприємства характеризуються недостатнім рівнем системності при керуванні бізнесом, що призводить до зниження його ефективності та стійкості як у короткостроковій, так і у довгостроковій перспективі. Метою даного дослідження є обґрунтування доцільності дослідження ринку автомобільних запчастин на засадах системності.

Ринок автомобільних запчастин - це галузь ринку, яка спеціалізується на виробництві, постачанні та продажу запчастин для ремонту та технічного обслуговування автомобілів [1]. Система ринку автомобільних запчастин являє собою сукупність виробників, дистриб'юторів/посередників, СТО, роздрібні крамниці, та кінцевих споживачів, що взаємодіють у спільному економічному середовищі із метою задоволення потреб та руху ресурсів, товарів та послуг на взаємовигідній основі. Для функціонування та розвитку система використовує матеріальні, фінансові, інформаційні та трудові ресурси. Зовнішнє середовище системи складають фінансово-кредитні установи, держава в особі законодавчих та виконавчих органів, навчальні заклади, міжнародні організації та асоціації, а також інфраструктурні суб'єкти (наприклад, підприємства логістики тощо).

Побудова та розвиток підприємств на засадах системності сприяє покращенню взаємодії підприємства із зовнішнім середовищем, підвищенню його продуктивності, гнучкості, використання можливостей, що виникають у зовнішньому середовищі, а також реалізації матеріальних та нематеріальних вигод. Основною перешкодою для ефективного розвитку ринку є недостатня системність діяльності окремих підприємств, що функціонують в межах ринку. Забезпечення системності у цьому випадку відбувається за рахунок побудови системи, в якій бажаним станом є підвищення функціонування підприємства, реалізації системи на практиці, спостереження за відхиленнями за низкою розроблених заздалегідь критеріїв ефективності, а також остаточне впровадження системних змін. На сьогодні певні позитивні зрушення в системах підприємства вже помітні: наприклад, вертикальні системи керування трансформуються в горизонтальні системи керування, де кожна підсистема підприємства має чітке розуміння критеріїв роботи, таким чином, може функціонувати у відносно незалежному стані, реалізуючи функції у загальній системі.

Відкритість системи ринку автомобільних запчастин робить можливим взаємозв'язок системи із зовнішнім оточенням, обмін ресурсами, що сприяє загальному розвитку. Враховуючи тенденцію інтеграції вітчизняного ринку автомобільних запчастин у ринкове середовище Європейського Союзу, варто зазначити, що такий процес можливий лише за дотримання принципів прозорості, відкритості, справедливості, довіри, стійкості.

Висновок. Подальші дослідження стосуватимуться поглиблення наукового розуміння щодо розгляду ринку автомобільних запчастин як високоорганізованої системи із метою дослідження передумов, факторів функціонування, а також змін та зрушень, яким може піддаватися ця система, а також виявити тенденції розвитку ринку автомобільних запчастин в контексті євроінтеграційних процесів.

Перелік джерел:

1. Раскін В. Л. Розвиток ринку запасних частин в Україні. *Юність науки – 2023: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства* : XIII Міжнар. науково-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих вчен., м. Чернігів, 26–27 квіт. 2023 р. Чернігів, 2023. С. 295–297.